

Яслик В. І.

Прикарпатський факультет

Національної академії внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖМОДУСНИХ ЕВІДЕНЦІЙНИХ ПРЕДИКАТИВ З ІНФЕРЕНЦІЙНОЮ ТА ПЕРЦЕПТИВНОЮ СЕМАНТИКОЮ

У статті проаналізовано особливості функціонування головних засобів вираження інформації, отриманої в результаті логічного висновку (інференції) та чуттєвого сприйняття (перцепції). Акцентовано, що в українській мові категорійна семантика евіденції ґрунтована на вказівці джерела інформації та репрезентована способами її отримання – зі свідчень від зовнішнього джерела, у результаті логічного висновку та сенсорного сприйняття.

Предметом вивчення є семантика висновковості та чуттєвого сприйняття. З'ясовано, що евіденційні предикати мають міжмодусний характер й утворюють модус висновковості та перцептивності. Вид модусу зумовлений способом сприйняття та інтерпретації дійсності, а отже, визначений семантикою предиката та характером пропозиції. Оскільки сприймаємо світ за допомогою різних видів сенсорики, це відбивається на багатозначності та синкретизмі семантики предикатів, а також на особливостях міжмодусного функціонування евіденційних засобів.

Установлено спільний з'ясувальний характер конструкцій і виявлено основні предикати, що є носіями евіденційної семантики інференції та перцептивності. Здатність виражати типову евіденційну семантику висновковості та чуттєвого сприйняття виявили дієслова, предикативи, субстантивно-прийменникові та субстантивно-дієслівні комплекси. Вони найчастіше реалізують відповідні значення в головній частині складнопідрядного з'ясувального речення або в простому неелементарному реченні зі вставними конструкціями. Інференційна й перцептивна семантика актуалізована винятково на синтаксичному рівні, оскільки лише контекст дає змогу розмежувати модифікації евіденційної семантики та визначити її вид.

Ключові слова: евіденція, евіденційна семантика, інференція, висновковість, перцептивність, чуттєве сприйняття, модус.

Постановка проблеми. Для українського мовознавства проблема евіденції є новою: її мало досліджували як у теоретичному, так і в практичному аспектах, що засвідчує незначний обсяг наукових робіт, присвячених цій проблематиці. У нашому розумінні евіденція – це функціонально-семантична категорія, модусна семантика якої виражає джерело інформації, репрезентоване комунікативно зумовленими мовними засобами. Щоб детальніше з'ясувати особливості категорійної семантики евіденції, необхідно проаналізувати компоненти, які її структурують.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У лінгвоукраїністиці евіденційність принагідно згадували, досліджуючи семантику деяких суміжних категорій, зокрема модусних [4], ствердження [2], модальності [1]. Засоби вираження евіденційності в текстах сучасних засобів масової інформації побіжно описала О. Шатілова [8]. Більш ретельно в ґрунтовних компаративних студіях еві-

денційність на прикладі сербської та української мов досліджує Л. Попович [5; 6]. Однак міжмодусна помежова семантика евіденції потребує детальнішого вивчення.

Постановка завдання. Головні завдання статті – виявити предикати з інференційною та перцептивною евіденційною семантикою та з'ясувати особливості їхнього функціонування в інференційно-перцептивному континуумі.

Виклад основного матеріалу. Евіденційна семантика висновковості ґрунтується на безпосередньому сприйнятті результатів, наслідків, непрямих ознак деякої події, які дають змогу дійти висновку про те, що відбувалося, встановити загальну картину. Хоча вивідна інформація опосередкована сенсорним сприйняттям, однак для правильного її декодування головним є розумовий процес, міркування, припущення суб'єкта сприйняття. Семантика висновковості неоднорідна за своєю суттю, оскільки основою

для висновку може бути візуальне сприйняття її результатів, міркування з урахуванням пресупозицій [9], осяяння, припущення, що ґрунтуються на фонових знаннях. Усіх їх об'єднує обов'язкова наявність підстав для логічного висновку, які слід проаналізувати, відновити, виявити причинно-наслідкові зв'язки між ознаками та результатами події. Тому евіденційна семантика висновковості в синтаксичній конструкції дає змогу виділити дві частини: зумовлювальну та власне висновкову. Наприклад: *Ми виїхали за місто, де починалися гори, я помітив, що від нас не відстає ще одне авто, але з того, як мій водій спокійно позирав у дзеркальце заднього огляду, зрозумів, що то свої* (В. Шкляр). Висновок «що то свої» отриманий завдяки декодуванню прямих візуальних ознак («водій спокійно позирав у дзеркальце заднього огляду»), які становлять зумовлювальну частину евіденційної конструкції. Зумовлювальних частин, які є підставою для висновку в разі правильного їхнього розуміння, може бути кілька, наприклад: *Було видно, що до кімнати давно вже ніхто не заходив. На високих стінах біліло павутиння, а різний мотлох, звалений на підлозі, вкривав товстий шар пилу* (Д. Білий). Безпосереднього візуального сприйняття, що «до кімнати давно вже ніхто не заходив» немає, це висновкова інформація (позначимо її – Б), однак є ознаки, які на це вказують (*павутиння, мотлох, пил*; позначимо їх – A_1, A_2, A_3), тому суб'єкт сприйняття доходить такого висновку. Отже, можемо змодельовати евіденційну семантику висновковості в цій конструкції: $B \leftrightarrow$ тому що A_1, A_2, A_3 . Позиція зумовлювальної частини не змінює характеру висновкової інформації, хоча зауважимо, що її постпозиція доповнює семантико-синтаксичні відношення поясненням (як у попередньому прикладі). У більшості проаналізованих контекстів зумовлювальна частина стоїть перед висновком, тому моделі речень мають переважно такий вигляд: $A_1 \leftrightarrow$ отже Б, наприклад: *В обличчя хлопцю повіяло сирым повітрям, і він здогадався, що саме у тому напрямі знаходяться двері* (Д. Білий). Бачимо, що обов'язковими складниками речень із вивідною інформацією є предикат, що кодифікує когнітивну діяльність, а також об'єкт цієї діяльності, на який спрямована увага суб'єкта сприйняття, синтаксична експлікація якого необов'язкова, адже процес мислення передбачає наявність перцептора.

Загалом підставою для висновку, як засвідчує фактичний матеріал, може бути інформація, сприйнята зі слів інших осіб (переповідність), зором, слухом, нюхом, дотиком, смаком, а також знання

з досвіду (фонові, пресупозиційні). У результаті пропонуємо розмежовувати прямий висновок, основою для якого є сенсорно сприйнята інформація, та непрямий висновок – загальні знання про аналогічну подію, яка вже відбувалася в житті суб'єкта сприйняття та ґрунтується на ситуації розуміння, пригадування, припущення та іншого. Крім того, у конструкції з непрямою висновковою інформацією, на відміну від прямого висновку, немає зумовлювальної частини, адже немає потреби переповідати аналогічну ситуацію, яка стала підґрунтям для вивідної інформації: *Судячи з усього, у вас знову був мікроінфаркт, Якове Платоновичу* (В. Лис). *Бо у Стамбулі, куди, здогадувався Конашевич, турки повезуть їх з Очакова, там, у Стамбулі, султан Наливайка стратить* (М. Вінграновський). У наведених контекстах не вказано зумовлювальних причин для таких припущень: сенсорно сприйнятих ознак немає.

Висновкова семантика на синтаксичному рівні найчастіше репрезентована складнопідрядним з'ясувальним реченням. Це мотивовано тим, що предикат відповідної семантики актуалізує пропозицію логічного характеру, яка є типовою в спілкуванні, що відповідає наративній оповіді в тексті: *Через деякий час хлопець помітив, що річка попереду звертає кудись вбік, – виходило, що за цим поворотом вона вже буде прямувати не в напрямі Козацького Яру* (Д. Білий). Найбільш продуктивними у вираженні евіденційної семантики висновковості виявилися предикати *бачити* (у значенні *розуміти*), *вважати, видаватися, виявлятися, доходити висновку, думати, дізнатися, здаватися, здогадатися, знати, зрозуміти, з'ясувати, мислити, міркувати, пам'ятати, пригадати, припускати, підозрювати, розуміти, снитися, усвідомити* та інші. Звичайно, вони мають синкретичний характер, оскільки вказують не лише на джерело інформації – висновок, а й можуть виражати додаткові смислові нашарування, які розкривають кореляцію евіденції з епістемічною модальністю, оцінністю, авторизацією. Наприклад: *Придивляючись до русоволосої красуні Марини, енергійної на людях і, як йому здавалося, геть зламаної усередині, та вишуканої «леді» Дани В'ячеславівни, він дійшов висновку, що патологічний потяг до вбивства може ховатися під с'яйливою маскою суцільного зовнішнього задоволення життям*. (І. Роздобудько).

З погляду синонімії в контексті інференційної семантики цікавими є предикати *думати* та *вважати*, які актуалізують інформацію як результат інтерпретації дійсності в процесі логічної опера-

ції. Якщо конструкції з предикатом *думати* концептуалізують суб'єктивний бік сприйнятого, внаслідок чого інформація може бути не зовсім правильно декодована, то предикат *вважати* у виявлених контекстах вказує на інформацію, у достовірності якої мовець більш упевнений. Його позиція виражена, сперта на доказові факти, досить підстав для того, щоб відстоювати свій погляд. Порівняймо: **Вітька думав, що письменники живуть у золотих палатах, у замках, хоромах, палацах, ну, принаймні у просторих світлих квартирах, а тут на цілу сім'ю дві комірчини, старенькі меблі, портрет якогось неголеного дядька в куфайці, пучечок сухого зілля, тісна кухня і... звичайнісінький пісний борець, який Майстер зварив сам** (В. Шкляр). **Він також вважає, що давно потрібно розігнати більшу частину правоохоронців, люструвати суддів, але ж нова влада цього не зробила, то чому не можуть зробити ті люди?** (С. Талан).

Вербалізацію інференційної семантики виявляємо також у реченнях із вторинною предикацією – вставними та відокремленими конструкціями, які містять вказівку на джерело інформації. Оскільки кожен перцептор сприймає світ по-своєму та категоризує дійсність відповідно до свого світорозуміння, то це відбувається на виборі тих мовних засобів, які найбільш точно можуть передати концептуальні особливості висновковості. Маємо на увазі, що суб'єкт сприйняття залежно від інтенцій може обрати той засіб і ту форму вираження вивідної інформації, яка найкраще передасть висновок, припущення, здогад про подію. Наприклад: *У мене на чолі вимальовуються плями. Я щоранку ретельно зтираю їх пудрою, щоб не завважив Юліан (мені чогось соромно), але вони темніють із кожним днем, і господиня вже побачила, каже: «Здається, до пані летить бузько з донечкою...» З донечкою. Не з сином. Може, гуцулка розуміється на прикметах* (Р. Андріяшик). Підставою для господині, щоб сказати, що «до пані летить бузько з дитиною», стала прикмета появи на чолі плям. Звичайно, це все припущення, оскільки вставне слово «здається» сигналізує, що далі наведено суб'єктивну думку, власний погляд. Висновку передувала ситуація візуального сприйняття ознак, і методом припущення на основі фонових знань (очевидно, гуцулка все-таки знала деякі прикмети, які б могли бути ймовірними) перцептор зробив такий висновок.

Компонентом висновку, який ґрунтується на непрямих свідченнях про подію, як правило, є семантика сумніву. Суб'єкт сприйняття передає

інформацію тільки як один із можливих варіантів, тому не категоричний у висловленні: увівши інференційний показник, перцептор дає змогу іншим сприйняти подію по-своєму. Серед вставних конструкцій виявляємо дієслівні, субстантивно-прийменникові та предикативні. Найуживанішими є *здається, виявляється*, які не тільки актуалізують висновкову інформацію, а й виражають ставлення до неї, тому є показником епістемічної модальності. Окрім вказівки на припущення, у семантичній структурі цих евіденційних засобів виявляємо сему «здивування»: **Виявляється, його пригнало не переконання, а нестача грошей. Він мені розповів цікаву річ. Виявляється, багато тітушок хотіли, щоб Майдан стояв якомога довше** (С. Талан). Опосередкована модусом переповідності (*він мені розповів*), інформація для суб'єкта сприйняття є не тільки висновковою, але й у багатьох випадках несподіваною. На процес виведення інформації з інференційною семантикою вказують предикативи *очевидно, схоже, значить, виходить, видно, відомо, по-моєму* та подібні. *Влада торкнулася до розстелених простирادل на ліжку – вони були холодні й вологі від дрібних бризок, що летіли з відчиненого віконця. Значить, ліжко залишалось порожнім принаймні зо дві-три години* (І. Роздобудько). Зазвичай предикатив *значить* вживають зі значенням узагальнення, підсумку, однак із прикладу бачимо, що він актуалізує інформацію, виведену на основі тактильно сприйнятих ознак, яка є результатом цілеспрямованого логічного висновку. З таким самим значенням виявляємо вставне слово *отже*, яке сигналізує, що далі йтиме підсумок, а логічно виведена інформація, наприклад: *Три квочки, яких вони так чисто й хитро прибрали, судячи з усього, нічого не знали. Знає той, хто вбив Рінку. До речі, спало на думку Лілі, цим «невідомим» міг бути сам Вовик. Отже, він, мабуть, дізнався від неї, де дорожочіності, вбив, а потім вирішив, що й вона, Лілі, зайва.* (І. Роздобудько). Як бачимо, евіденційна семантика висновковості слова *отже* виявляється в контексті, де на ґрунті зумовлювальних ознак, доказів суб'єкт сприйняття робить висновок про подію загалом. Подібну ситуацію маркує предикатив *виходить*: *Мало не з-під ніг у Сивоока і його товаришів виметнулися колоди, що правили за мостовий настил, колоди, виходить, лежали нічим не закріплені, трималися просто завдяки своїй власній вазі, а тепер їх легко й швидко стихано вниз, у глибокий рів, і передня частина мосту враз вишкірилася самими подовжніми лежачими* (П. Загребельний). Предикативи найбільш виразно засвідчують зв'язок

евіденції з епістемічною модальністю та можуть бути об'єктами окремого дослідження в контексті гіпотетичних інтенцій [7].

Серед субстантивно-прийменникових за морфологічною природою вставних конструкцій найбільш продуктивними є ті, що утворені прийменниками з огляду на, за, на та субстантивами думка, переконання, погляд, припущення, міркування й інші: *По-друге, на моє стовідсоткове переконання, помірна дедовщина – без вивалених кишок і відбитих легень – наше офіцерство цілком влаштовувала* (Ю. Андрухович).

На відміну від інференції, чуттєве сприйняття як найбільш достовірне джерело інформації репрезентує пряму евіденцію: базується на інформації, сприйнятій безпосередньо зором, слухом, смаком, нюхом, дотиком. Чуттєве сприйняття за природою дифузне, оскільки суб'єкт сприймає дійсність за допомогою одночасно кількох аналізаторів, один із яких завжди головний. Вид евіденційної семантики чуттєвого сприйняття зумовлений ситуацією перцепції, в якій інваріантними є суб'єкт сприйняття, канал сприйняття, за допомогою якого відбувається процес перцепції, та об'єкт сприйняття. Загалом, сприймають не органи чуття, а людина за допомогою органів чуття [3], однак з евіденційного погляду особа перцептора не впливає на вид евіденції, оскільки джерело інформації виражається предикатом: *Підійшла ближче і побачила, що хвіртка відчинена навстіж, по двору снують люди, а жінки запнуті чорними хустками* (С. Талан). Суб'єкт сприйняття імплікований, однак це не змінює позначення прямого доступу до інформації, сприйнятої візуально.

Як уже було зазначено, сенсорно сприйнята інформація неоднорідна, бо становить п'ятірну єдність, співвідносну зі способом сприйняття зором, слухом, дотиком, нюхом, смаком, що в семантико-граматичній підсистемі мови представлені засобами, які формують перцептивний модус. На синтаксичному рівні ця інформація виражена складним і простим неелементарним реченням, різновиди яких структурно не відрізняються від конструкцій із висновковою інформацією. Хоча сприйняття дійсності є синкретичним, проте сприйнята зором інформація є найбільш типовою та точною і представлена значною кількістю предикатів візуального сприйняття, серед яких: *бачити, вглядіти, вдивлятися, виглядати, визирати, дивитися, зауважувати, оглядати, помічати, придивлятися, підглядати, споглядати, спостерігати, спрямовувати погляд, стежити* та інші, наприклад: *Звівся на ноги і поба-*

чив, що кінь вертається до нього, а ген-ген полем скачуть вершники (В. Лис). *Влада помітила, що, жестикулюючи, він вилив трохи вина на свою вишукану білу краватку* (І. Роздобудько). Наведені евіденційні засоби засвідчують упевненість у достовірності безпосередньо сприйнятої інформації. Однак серед візуальних предикатів виявляємо *привидітися*, який актуалізує непевну інформацію з низки причин (сприйняття вночі, на великій відстані, під час галюцинацій тощо), через що об'єкт може бути сприйнятий хибно. Такі випадки не частотні та периферійні для евіденційної семантики візуального сприйняття.

Сприйнятту зором інформацію виражають також предикативи, девербативи, субстантивно-прийменникові комплекси, зокрема: *видно, помітно; свідок, споглядач, спостерігач, очевидець, спостереження; на очах, перед зором, очима, в присутності, переді мною*. Активними у плані вираження семантико-синтаксичних відношень у субстантивно-прийменниковому комплексі виявилися прийменники *за, на, перед, при*: *Він ще раз зім'яв у руці прохолодну тканину і... перед очима чітко вималювалась картина: нервові тонкі пальці погладжують такого самого кольору тканину* (І. Роздобудько). *На власні очі бачив, як до офісу заносили зброю, багато зброї* (С. Талан).

Сприйняття на слух виражене головню предикатами *зачути, наслухатися, підслухати, прислухатися, причутися, розслухати, слухати, почути, чути* та іншими, а також похідними від них формами дієприслівників і дієприкметників, предикативом *чутно*, субстантивно-прийменниковими та стійкими субстантивно-дієслівними комплексами з іменниками *вухо, звук, слух*. Найбільш виразно міжмодусний характер простежуємо на прикладі предиката *чути*: у його семантичній структурі виявляємо такі основні евіденційні семи:

– «сприймати на слух»: *Поки я удруге закидаю свою вудку, ти вже, чую, повертаєшся, чую, бо ти голосно кричиши, летячи низько над водою, чую, бо ти голосно дзвониши, роздзвонюєш усім рибалкам, що ти уловив рибинку* (В. Голобородько). Без сумніву, це значення предиката *чути* є преферентним;

– «сприймати іншим аналізатором»: *Вони були зовсім поруч, бо Януш почув навіть псячий запах окалини від розпечених на жаровнях гарматних ключок* (М. Вінграновський);

– «сприймати інтуїтивно»: *Чую я, що з приходом оцього Луціуса якесь ворохобництво наближається* (Д. Білий);

– «відчувати»: *Юрій почув, як його серце робиться все важче і важче, украй обважніло, і тепер тільки вага його і відчувалася* (І. Костиря);

– «розуміти»: *Ти знаєш, я чую, що через неї я загубив половину своєї віри в правду і святість якихсь ідей* (В. Винниченко);

– «сприймати зі слів інших (переповідність)»: *Григорій запідозрив щось незвичайне, відколи почув від посланця про намір маркіза працювати до ранку і наказ у разі чого розбудити його навіть серед ночі – лише б побачитися з «капітаном Бартеєм» якнайшвидше* (Т. Литовченко).

Інші джерела інформації – сприйняття смаком, нюхом, дотиком – представлені меншою кількістю мовних засобів, оскільки здатність виражати відповідну семантику мають предикати *чутти* та *відчувати*. Також для вказівки на джерело інформації, отриманої за допомогою нюху, слугують предикати *нюхати*, *вловлювати* (*запах носом*), *розбирати*; сприйняття на смак експліковане предикатами *розмакувати*, *попробувати*, *відчутти смак*; тактильне сприйняття виражене дієсловами *доторкнутися*, *гладити*, *цупати*, *почувати*, *помацати*, *чіпати*, *притулитись*, *обійняти*, *попробувати* (*на дотик*). Наприклад: *Я знобливо повела очима і відчула, як він міцніше, майже до болю стиснув мою руку вище ліктя* (В. Шкляр). *Відкоркувавши її [бутлю] і скривившись від різкого запаху самогону, що вдарив у ніздрі, сколихнула нею і відчула, що рідини там зовсім небагато* (М. Дзюба). *Хоч вітер зносив дим униз по Дніпру, мені враз запахло горілим, і запахло тривоною, перед моїм зором постала хатка з віконечком, у яке заглядає мальва* (Ю. Мушкетик).

Висновки і пропозиції. Логічний висновок і сенсорне сприйняття є джерелами інформації, які становлять основу евіденційної семантики висно-

вковості та перцептивності. На синтаксичному рівні модус висновку та сенсорного сприйняття представлений предикатами відповідної семантики в межах складнопідрядного з'ясувального речення, а також простого неелементарного речення з вторинною предикацією. Вивідна інформація опосередкована сенсорною (рідше переповідною), оскільки логічний висновок зазвичай робиться за результатами та ознаками, сприйнятими органами чуття. Синкретизм семантики сенсорних предикатів зумовлює їхню здатність формувати перцептивний і висновковий модуси.

Загалом категорійна семантика евіденції репрезентована предикатами, які мають міжмодусний характер. Модифікації евіденційної семантики простежуємо на рівні перцептивно-висновкового та перцептивно-переповідного модусу, оскільки міжмодусні предикати в контексті актуалізують одну із сем, яка стає головною. Особливо це стосується предикатів чуттєвого сприйняття (зором, слухом, дотиком, смаком, нюхом), які виявляють здатність формувати не тільки перцептивний, а й висновковий модус, зумовлений контекстом і характером пропозиції. Така дублетність семантики засвідчує кореляцію евіденції з епістемічною модальністю, оскільки евіденційні засоби контекстуально можуть актуалізувати семантику категоричної чи проблематичної достовірності. Як засвідчив фактичний матеріал, суб'єктивний компонент семантики евіденційного засобу пов'язаний зі способом сприйняття інформації та найчастіше виявлений у конструкціях, що виражають висновкову семантику.

Дослідження евіденції, на нашу думку, є перспективним із погляду реалізації евіденційних стратегій, а також впливу евіденційних засобів на ефективність комунікативного акту.

Список літератури:

1. Білоус Н. Особливості відтворення категорії модальності у перекладах теологічних текстів (німецько-український напрям). *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2016. № 34. С. 16–31.
2. Гурко О. Функційно-семантична категорія ствердження в українській літературній мові : дис ... д-ра філол. наук : 10.02.01. Дніпро, 2017. 400 с.
3. Леонтьев А. Деятельность. Сознание. Личность. Москва, 1975. 304 с.
4. Ніка О. Евіденційність як категорія модусу у староукраїнських текстах. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика* : зб. наук. пр. Київ, 2009. Вип. 18. С. 50–58.
5. Поповић Љ. Контрастивна граматики украјинског и српског језика: таксис и евиденцијалност. Београд, 2012. URL: <http://www.sanu.ac.rs/Izdanja/ElIzdanja/Kontrastivan.pdf> (дата звернення: 15.04.2020).
6. Попович Л. Граматикалізація показників евіденційності в українській мові. *Лінгвістичні студії*. 2017. Вип. 34. С. 38–52.
7. Шабат-Савка С. Граматичні маркери суб'єктивно-модальних інтенцій: вставні та вставлені конструкції. *Філологічний дискурс*. 2016. Вип. 3. С. 240–250.

8. Шатілова О. С. Функційно-семантичне поле евіденційності в сучасній українській мові. *Вісник Черкаського університету*. Серія «Філологічні науки». 2015. № 7 (340). С. 65–70.
9. Willett T. A cross-linguistic survey of the grammaticalization of evidentiality. *Studies in Language*. 1988. № 12. P. 51–97.

Yaslyk V. I. THE PECULIARITIES OF THE FUNCTIONING OF THE INTERMODE EVIDENTIAL PREDICATES WITH THE INFERENCE AND PERCEPTUAL SEMANTICS

The article analyzes the peculiarities of the functioning of the main means of the expression of the information obtained as a result of a logical conclusion (inference) and a sensory apprehension (perception). It is emphasized that the categorial semantics of the evidence is based on the indication of the source of the information and represented by the ways of its receiving, i.e. from the testimony from an external source, as a result of a logical conclusion and a sensory perception in the Ukrainian language.

The subject of studying is the semantics of the inference and sensory perception. The evidential predicates have been found to have an intermode character and form the mode of the inference and perceptuality. The mode type is determined by the way of the reality perception and interpretation and, therefore, determined by the predicate semantics and the suggestion nature. Since we perceive the world with the help of different sensory means it affects the ambiguity and syncretism of the predicates semantics as well as the features of the intermode functioning of the evidential means.

The common explanatory character of the constructions is determined and the main predicates that carry the evidential semantics of inference and perceptuality are revealed. Verbs, predicatives, noun-prepositional and noun-verbal complexes have shown the ability to express the typical evidential semantics of the inference and sensory apprehension. They mostly actualize the particular meanings in the main part of a complex explanatory sentence or in a simple non-elementary sentence with the insert constructions. Inferential and perceptual semantics is actualized exclusively at the syntactical level, because only the context enables to distinguish modifications of the evidential semantics and determine its type.

Key words: *evidence, evidential semantics, inference, conclusionality, perceptuality, sensory apprehension, mode.*